

مطبعه و محل اداره :

جفسال اوغلانده امنيت
صندوغى جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۵ نومبر

مشتاقنامه صراط مستقيم

افطار :

مسلكه زده و افق آثار
جذب به مع الممنونيه
قبول اولنور

درج ايدلمه ين آثار اعاده اولنماز

دينه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبيات ، تاريخ ، سياسيات ، و بالخاصه احوال و مشوره اسلاميه بحث ايدرو هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلى

صاحب و مؤسسلى :

درسعادتده نسخه سى ۵۰ پاره در

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب
تاريخ تأسيسى

قيرلمه دن مقوا بورو ايله كوندريلىر سه سنوى
۲۰ غروش فضله آلنير

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لى	التى آيلنى	غروش
ممالك عثمانيه ايجون	۶۵	۳۵
روسيه	۶۵	۳۵
سائر ممالك اجنبيه	۱۷	۹

آلتىجى جلد

۷ ربيع الاخر پنجشنبه ۲۱ نيسان ۳۲۷

عدد : ۱۳۹

الشرع الشريف والعقل وقواعد العمران وازالة الاغلاط التي ادخلتها
المفسدون في معناها وتعقيب كل فساد ومفسد ونشر فسادة للأمة
والحكومة والله الهادي .

خطبه

— ما بعد —

صالح الشريف التونسي

مكاتب

استانبول - قاضي كوي : ١٩ نيسان ١٣٢٧

صراط مستقيمك ١٣٨ نومرولى نسخته سنده مندرج « ايكنجى
خطا » عنوانى مقالته اوقودم . مقالته بهض مسلمان قادينلرينك
عدم تسترى و آداب اسلاميه مزه اولان رعايتسز لكلى بك كوزل وغير
قابل اعتراض بر صورتده بسط و بيان اولونمش و بو بيانات حقيقت
بيناته قارشى فضله نه سويلنسه نقصان اوله جفى دركار بولونمش ايسهده
مسأله نك ديانت اسلاميه مزه عائدتى حسيله نراكتى موجود اولديغندن
مجرد بوبلدهكى منهودا قندين عبارت اولمق اوزره بر قاج سوزده بن
سويله به جكم .

قاضي كوينه كلوب كورمديكجه مسلمان قادينلرينك آداب اسلاميه
ميه مزه رعايتسز لكلى حقنقه تماميله بر فكر حاصل ايديتيله مز .
بوكي قادينلره مسلمان ديه بيلمك ايچين خيليجه دوشونمك لازم
كليور . چونكه بر قومه كندينى تشبيه ايدنلرك او قومدن اوله جفى
حقنقهكى « من تشبه . . . » حديث شريفنه كوره بونلره مسلمان
دينلمكده تردد ايديلير .

كرجه يوزك قسماً آچيق اولميسنده بر درجه به قدر شرعاً بأس يوق
ايسهده صاحبلرينك ، كردانلرينك وحتى قولاقنلرندكى كوپلرك انظار
عموميه دن ستر ايدلمه سنده نه جواز شرعى ، نه ده قانونى يوقدر . هله
نسوان خريستيانينه نك آرقنلرينه كيدكلرى طار مانولردن دها طار اولمق
شرطيله بللرى وقبا اتلرى تماماً ميدانده اولدقن باشقه كويا تستر ايچين
باشلرينه اورتدكلرى دلبندلرك غايت اينجه اولميسى جالب نظر نفرت
اوليور .

يالكنز بو قدر مى يا ؟ !! جمعه و بازار كونلرى قوش دىلى چارى پيا -
سه سنده بعض دليقانلرله تعايطى ايتدكلرى مكتوبلرى و مشافهه لرى
و جديك محبتلى بك چيركين منظره تشكيل ايتكده اولدقن باشقه
فايطونلرده بروجه محرر يوزلرى آچيق آياق آياق ارزرنده و آلرنده
سيفارلر اولديغى حالده كوستردكلرى اوضاع شوخانه دنخى بو منظره يى
بك اسف انكيز بر خاله كتيريور .

بو حاللر كويا « حريت » دن نشأت ايدىيورمش !!... حريتك
قانون دائره سنده سربستلكن عبارت اولديغنى يا بيلمورلر ، يا خود
بيلورلرده قصداً ياپيورلر .

حريتك قانون دائره سنده سربستلكن عبارت اولديغنه نظراً

ان محاربة اعدائنا لنا في ديننا و اخلاقنا و افساد وجداننا وفي مالنا
وسلب كل ثروة من ايدينا وفي سياستنا و القاء الشقاق و التفريق بيننا باحداث
احزاب سياسية و احزاب عنصرية و احزاب ادبية ينازع بعضها بعضاً و يعادى
بعضها بعضاً فينا صار من القضايا البديهية المعروفة لدى العموم و ما بقيت
اعدائنا تخفيها بل صارت تصرح بها على السنة جرائدها و على منابر خطابتها
لاعتقادها ان الداء قد تمكن منا و ما بقي في امكاننا تداركه حيث لم يروا منا
ادنى حركة تقارض غشها و لواءية و بطريق توقيط الامة و ارشادها
توقيظاً عمومياً بل مارأت منا الا زيادة الانحداغ و الاغتشاش و اعانتها على
مقصدها و في ظن اعدائنا الآن ان محاربة الدين و الاخلاق و محاربة
المال و الثروة قد تمنا و اتينا بالنتيجة و ما بقي الاتمم محاربة الشقاق و التفريق
العنصرى و المطامع السياسية الموهومة كترك و عرب و ارثود و ارمن
و روم و بلغار و كطالب الاستقلال الداخلى و ان لا مركزية التي هي في الحقيقة
عبارة عن ذلك بعبارة اخرى الى غير ذلك من الترهات الفسادية الرائجة
على البسطاء من ليتخذوا ذلك ذريعة لنصب حمايتهم الفعلية علينا و فيما
كتبته جريدة (الدايلى تلغراف) اخيراً عبرة للمعتبر و هاهم قد عمموا
في الكرة الاسلامية قاطبة هذا الشقاق و حكمت الامة الاسلامية سيفها في
رقاب بعضها من غير تيقظ و لا انتباه و هم يغتصمون الفرص في القضاء على
البقية الباقية منا من وراء ذلك بناء على ذلك و بناء على ما اقتضاه الدين
من محو الجنسية في الامة حسب ما قرر و حسب ما قرر مجلس الامة ذلك
ايضاً و بناء على ان احياء القوميات في الامة العثمانية و على الخصوص الامة
الاسلامية من موجبات محوها من صفحة الوجود و لا يكابر في ذلك الا
معشوش و بناء على الاحوال الحاضرة من سوء التفاهم الذى القاه اهل
الفساد بين الجاهلين و الغافلين من الامة العثمانية فاني اطلب من حكمة و امانة
و حذر مجلسنا المحترم ان يقرر امرين الاسر الاول منع كل طلب لحق و كل
سمى وراء رقى باسم عنصر من العناصر سواء كان بطريق الكتابة كالنشریات
في الجرائد و غيرها و بطريق الخطب و الاجتماعات في النوادي او من المجلس
او من مأمور من المأمورين و جعل جزاء صارم على كل من خالف
هذا المنع و عقد بند مخصوص في هذا الشأن و الحاقه بالعديلية و من اراد ان
يطلب شيئاً او يسمي في رقى فليطلبه او يسمي باسم بلاده كدمشق او بيروت
او حلب او حما الخ و لا يعزب عن مجلسنا العالى ان القانون قاضى بأن
من يسمي في قلب هيئة الحكومة حكمه الاعداء فمن يسمي في محوها
و محو العالم الاسلامى من الوجود ماذا يكون جزاؤه و ان للسياسات
احكاماً و ان الحرية التي هي لفظ شريف كامل اذا طلقت بدرجة خارجة
عن درجة العقل و الشرع و المصلحة انقلب الى فساد و كانت همجية
الثانى تشكيل شعبة رسمية دائمية بباب المشيخة الجليلة وظيفتها تفهيم
العموم معنى المشروطية اللائقة بنا و لوازمها و فوائدها و تطبيقها على

بوکا بعض مطبوعاتك دخی قادینلره سربستی ویرلمهسی لزومنه دأر آره صره یازمقده بولونقلری مقالاتك یاردم ایتمکده بولونقلری شهه سزدر .

مذکور ایکنجی خطا « مقاله سنده دخی ارأه ایدلمش اولدینی وجه ایله اغنیامزك اتخاذ ایتش اولدقلری بواجبی مکتبلی موده سنه نهایت ویرلمش اولمق اوزره مکتبلمزك اکمال نواقصیه برابر هر صنفده مناسب اخلاق کتابلی تدریسی موافق مصالحتدر .

شو یازدقلیمك تمامیه موافق حقیقت اولدینی وقاضی کوینك عادتاً بر اجنبی مملکتی حال و تربیه سنده بولوندینی کورمك اوزره تنسیب بویوره جقلری هر هانکی برکونده اولیرسه اولسین شیخ الاسلام افندی حضرتلرینك بر کره قاضی کوینی تشریفلی ارزو اولونور . زیرا مشارالیه حضرتلری کوزلریله کورمدکجه یازمقده کی تأثیرك قوتسز قله جنی درکاردر .

الحاصل بوباده بر تدبیر سریع التأثیرك اتخاذی زمانك آرتق حلول ایلمش اولدینی جهته مشارالیه هم دیانت پروریلرینك بیدریغ بویوریه جنی امید ایدیلیر .

م . محی الدین

..

بو هفته نشر اولنان رساله معتبره لرینه فاضل محترم محمد فخر الدین افندی حضرتلرینك مقاله مخصوصه لرینی درجه تزیین ستون ایلمکسز اوقدر مصیدر که بحق تقدیر و تشکرندن عاجزم . بناءً علیه مسلك اصلیه لری اعتباریه بو وظیفه دینه وانسانیه حالاً هر شیدن الزم وار جحدر . زیرا میدان حریتده عفت و دیانت نامنه سوزسویلیانلری « مرتجع » نام مکروهیه اتهام و دشنام ایلمکده بر حیت صره سنه کجی . بوباده حق شناسان و ارباب ایمان و عرفان مرتجع و مستبدلر کیملر اولدینی تمیز و تفریق ایلر . نه غفلتدرکه ارتجاعدن قورقان انك اسباب موجب سنی ینه کندی قلمیه استحضار ایله یور . اهل عرفانه معلوم اولدینی اوزره ارتجاع ناموسسزلقدن و بوده دینسز - لکدن تولد ایدر . شو حالده صورارزکه تستر نسوانی و مظنه تهمت اولان محللره کیده ماملری حقنده ضابطه جه وقوع بوله حق منع و مداخلاتی زائد و ناخوش کورمك و طولانیسیله عالمی ده کندی آمال و حرکتنه تابع قیلمق [الجمد] حسابیه نه دیمکدر ؟ ... بر کره دوشونه لم ته شو دقیقه شان و شوکت و سلامته حیات کذاری اوله رق باصدیغمز خاک مقدس دیانت و عفته مجهز اولان اجداد عظام مرکز یادگار ابدیسی دکلیدر ؟ . هذا من فضل ربی . بوندن غیری نه سویله یم . هان جناب حق جمله مزه ایمان کامل احسان بیورسون . بر خدمت مقدسه اولمق آرزوسیه سزدن مطلوبم عضو اسلامی احاطه ایلیان امراض شنیعه متعنه نك بر آن اول تداوی و ازاله سی

بونلرک آداب عمومییه مغایر اولان شو حرکتلری احکام قانونیه به تجاوز صایله جفندن هر حالده منع تجاوزلرینه حکومتك حق واردر . بوبادکارلر هر عیلیله برابر و ظرورلک ادعاسنده بولونیورلر ! . بر قومده مذنب اولدینی دینك لوازمه رعایت خصوصنده تعصب اولمازسه آنك و ظرورلک ادعاسنه قارشی عجبا نه سویلنمه ایدر ؟ و ظرورلک بویولده کی رزائل و اچیقلمیدر ؟ طائفه نسا دائماً حرکتنه بر مانع کورمه دکاری حالده دهها زیاده التزام سربستی ایدر . بونلرک زوج ویا ولیلری طرفلرندن کوستریان مسامحه و لاقیدی ده شو حال اسف اشتماله سبیت ویریور . چونکه بر قادینك کوریلن قیافت و اضواری زوجی و وایسی طرفندن منع اولونمازسه اوقادین ده ازیاده سنی پیار .

مادامکه زوج و ولیلری طرفلرندن منع ایدامك ایستامیز . اخلاق عمومییه محافظه ایچین حکومتك منع ایتمه سی لازمدرکه حکومتجه ده نظر بیقیدی ایله کوروله جك اولیرسه پك آرز بر زمان طرفنده قادینلرک طوغریدن طوغری به غازیونلره کیرمکدن . آچیقدن آچیغه عشرت ایتمکدن صورت قطعیه ده حیا ایتیه جکلرینی روش حال کوستریور . بر قومده اعتقاد و لوازم دینه سنه رعایتسزك نه قدر سرعته تعمم ایدر ایسه اوقومده اضمحلال سرعته باش کوسترر . قادینلرک بو بیده کی سربستی و اعتقادسز لقلری بواضه حلالی تسریع و تعجیل ایدر . ایشته تاریخ اقوام سالفه ! ...

بوسوزلرمدن قادینلرک بوسبوتون عدم سربستیلری مراد اولدینی آکلاشله سین . آداب و اخلاق اسلامیه مزه موافق اوله رق یوزلرنده یجه اولمق و یالکنز چارشاف - چارشاف دینله جك بیجمده چارشاف - کیمک شرطیه سوقاغه چیقمه لرینه ، سیر و تنزه محللرینه کیتملرینه برشی دینله مز . برده برایکی سنه در قادینلرجه حاشا ثم حاشا یوم آخرتک اولدینی و وفات ایتدکن صوکرانسانلرک طوپراق اولوب محو اوله جقلری و بوتقدیرجه انسانلرک صاغلغنده هر نوع معاملاتده سربست یشامه لری لازم کله جکی کی فکرلرک حکمران اولدینی مع التأسف ایشیدییوزز !! ... بوفکرلرک حصولی عجبا هانکی سبیک تحت تأثیرنده در ؟ . جواب اوله رق دیه بیلیرم که بش اون سنه در بعض اغنیامزجه کرک ارکک و کرک قر چو جوقلرینی - بزده مکمل مکتب اوله دینی بهانه سیله - اجنبی مکتبلرنده اوقوتیه ی موده ایتش اولمه لریدر .

واقعا هیچ بر مکتبک درس پرورغامنده بویله مباحث دینه نك موجود اوله جفته اینانیله ماز ایسه ده او مکتبلرده تربیه یی اجنبی تربیه سی اولمق اوزره کوردکلری و کورمکده اولدقلری بوتربیه نك تربیه اسلامیه مزه عدم موافقی چو جوقلرده بویله بر فکرک حصولی تأمین ایدیور . بناءً علیه اوزوم اوزومه بقارق قارایر . مثل مشهورنجه بوکی مکتبلردن حیقانه کوریلن اوضاع و حرکات سربستی کارانه سائرلرینه ده کوره نك اوله رق تعمم ایلیر .